

Stanovnik brani neubranljivo

Metod Berlec; foto: arhiv Demokracije

»Janez Stanovnik si je z vodenjem Zveze združenj borcev NOB na rame naložil težak križ. Brani zadevo, ki je ne more ubraniti. V stvari se ne pogablja, jih ne pozna in zato tolče vse povprek,« pravi njegov bratranec Tine Velikonja.

Po značaju ocenjuje Stanovnika kot dobrega človeka, ki pa ni kos funkciji, ki jo opravlja. »Pripoveduje neke anekdote, ki z resnico nimajo nič skupnega. Z izjavo, da gre v primeru odločitve sodišča, da zavrne preiskavo proti Ribičiču, za preprečitev linča, pa je na veliko pretiraval in izrekel veliko neumnost,« še dodaja nekdanji domobranec in zdravnik, ki je nedavno razburil slovensko javnost s pisanjem o Drnovškovi in Peterletovi bolezni. V nadaljevanju bomo navedli nekaj Stanovnikovih »cvetk«, ki ga spravljajo v močno nenavadno luč.

Kardeljeva desna roka Kot lahko preberemo v Enciklopediji Slo-

venije, se je Janez Stanovnik rodil 4. aprila 1922 v Ljubljani. Študiral je na Pravni fakulteti v Ljubljani in diplomiral leta 1949 v Beogradu. Kot krščanski socialist je sodeloval v OF, se 1942 pridružil partizanom (kljub temu je nosilec partizanske spomenice 1941), kjer je v glavnem opravljal politične naloge (inštruktor IO OF, član PO OF za Primorsko, član SNOS).

V začetku leta 1944 se je odrekel svojemu prejšnjemu življenjskemu prepričanju in postal komunist. Ob koncu vojne je kot nekakšen kronist Bračičeve brigade spremljal vračanje domobrancev s strani Angležev v Jugoslavijo. V najbolj totalitarnih letih povojne komunistične Jugo-

slavije je bil desna roka Edvarda Kardelja. Slednji je takrat poleg Josipa Broza - Tita in Aleksandra Rankovića sprejemal najpomembnejše odločitve v Jugoslaviji ter odločal tudi o življenju in smrti posameznikov. Spomnimo se depeše, ki je postala slovenski javnosti znana lani in v kateri je Kardelj 25. junija 1945 kot podpredsednik jugoslovanske vlade in minister za konstituanto pozival predsednika takratne slovenske vlade Borisa Kidriča, naj zaradi bližajoče se amnestije v Sloveniji pohitijo s čiščenjem političnih nasprotnikov.

Janez Stanovnik je takrat na ministrstvu za konstituanto vodil odsek za izgradnjo narodne

oblasti, leta 1946 pa je prevzel vodenje kabineta podpredsednika vlade in tudi zunanje ministrice. Obe funkciji je takrat opravljal Edvard Kardelj. Skupaj sta bila do leta 1952, ko ga je slednji poslal za ekonomskega svetnika v Stalni misiji FLRJ pri OZN (1952–1956). V tistem času je tudi nastal intervju, ki so ga z njim opravili trije Američani z naslovom *Resnica o komunistični Jugoslaviji*, nanj pa je leta 2003 opozorila Alenka Puhar. V njem je med drugim opravičeval pobijanje kmetov v Sovjetski zvezi. Kasneje je Stanovnik opravljal številne funkcije, pri čemer mu je pomagalo znanstvo s Kardeljem. Tako je bil do leta 1962 direktor

